

יש נוחלין פרק שמיני בבא בתרא

קב.

עין משפט
נר מצוה

לא א ב טוֹשׁעַ יִיד סִי
רמד סעי' יח [גרב
אלפס קידושין פ"א ד'
רכא]:

רבינו גרשום

[illegible]

ה' בת אשה הוה ליה למיכתב. ומננן דבת מאה ושלשים היטה: דאמר ר' חמא בר חנינא. לקמן בעים ובפרטן אי אמה מוהל אלף שבטים חסר אחת ועל זו א"ר חמא בר חנינא זו יוכבד כו' ובת לוי ולוי והא דלא קחשיב לה כהדילא לפי שלא כהא לנמרים אלף בבטן אמה ולידהא בין החומות כלומר ומה קאמר נמי בין החומות גבי לידה: אשר ילדה. קרא ימירא הוא דהא כבר כתיב ונמדרין כן בת לוי

מתיב רבה אמור אליהם לדורותיכם וגו'. מימה לרשב"א דמה לריב להקשות מבצרימא מקרא הוה ליה לאקשווי דכתיב לא תסוב מחלה ואומר ר"י דה"א ענה טובה קמ"ל: שהפרת

⁽⁶⁾ אפשר בת מאה ושלשים שנה וקרא לה בת ⁽⁷⁾ דאמר ר' חמא בר חנינא זו יוכבד שהוורתה בדרך וגולדה בין החומות דכתיב 'אשר ילדה אותה ללוי במצרים לידתה במצרים והוורתה שלא במצרים ואמאי קרו לה בת אמר רב יהודה בה זבידא מלמד שגולדו בה סימני נערות נתעדרו הכשר

נתפשטו הקמטין וחזר היופי למקומו² ויקח ויחזור מיבעי ליה אמר רב יהודה בר זבידא מלמד שעשה לה מעשה לקוחין הושיבה באפריון ואהרן ומרים משוררים לפניו ומלאכי שרת אומרים³ אם הבנים שמחה להלן מנא הכתוב הך גדולתן וכאן דרך חכמתן מסייעא ליה לרבי אמי דא"ר אמי⁴ בשיבה הלך אחר חכמה במסיבה הלך אחר זקנה א"ר אשי⁵ והוא דמפלוג בחכמה והוא דמפלוג בזקנה תנא דבי רבי ישמעאל בנות צלפחד שקולות היו שנאמר⁶ ותיינה הויה אחת לכולן אמר רב יהודה אמר שמואל בנות צלפחד הותרו להנשא לכל השבטים שנאמר⁷ לטוב בעיניהם תהינה לנשים אלא מה אני מקיים⁸ אך למשפחת מטה אביהם תהינה לנשים עצה טובה השיאן הכתוב שלא ינשאו אלא להגון להן מותיב רבה⁹ אמור אליהם¹⁰ לאותן העומדים על הר סיני לדורותיכם אלו דורות הבאים אם נאמר אבות למה נאמר בנים ואם נאמר בנים למה נאמר אבות מפני שיש באבות מה שאין בבנים ויש בבנים מה שאין באבות באבות הוא אומר¹¹ וכל בת יורשת נחלה והרבה מצות נצטוו בנים שלא נצטוו אבות הא מפני שיש באבות שאין בבנים ויש בבנים מה שאין באבות הוצרך לומר אבות הוצרך לומר בנים קתני מיהת באבות הוא אומר וכל בת יורשת נחלה הוא מותיב לה והוא מפרק לה לבר מבנות צלפחד אמר מר באבות הוא אומר וכל בת יורשת נחלה באבות אין בבנים לא מאי משמע אמר רבא אמר קרא¹² זה הדבר¹³ דבר זה לא יהא נוהג אלא בדור זה אמר ליה רבה זומי לרב אשי אלא מעתה¹⁴ זה הדבר דשחומי חוץ הכי נמי דלא יהא נוהג אלא בדור זה שאני התם דכתיב¹⁵ לדורותם זה

עוד צדיק לא נולד היתה היא נביאה שנחננה על משה שעמד להוילד: **מאוריין**. מתוך שמחה שיהיה
שמות ב' לדעה מה יעשה לו מה יהיה סוף נבואתה כדאיחא בְּסוּמָה (דף יא:). **להלן**. כשישאו בנות ללפחד
היה (בראשית כט): **והאן**. כשעמדו לפני משה דרך חכמתם כסדר שהן חתמות וז' יותר מוז' הקדימין
וראה. ומסבירא אמרי' הי' דלא ילקשו קראי אהדדי: **בישיב**. בין לדין בין לשאר ישיבות של מורה מושיבין
במקומה שהחכם מופלג מכל חביריו בחכמה שחכם הוא מאלד אבל בשביל שהוא חכם מעט מן
השאר חכם קצת. ומצוות ללפחד איחא למילף דגבי שאלת הדין מקדים הכבוד חכמה מעלה:
והוא דמפלג. החכם בחכמה או הלך אחר החכמה ולא אחר זקנה: **והוא דמפלג בוקנה**.
בשמה יותר מן החכם ואע"ג דמופלג הוא חכם בחכמה ובגון שהוקן חכם קצת אבל אם אינו
לכבודו. שמעינן מהכא דחכם מופלג חוקן מופלג שאינו חכם כל כך כבחוור בישיבה הלך אחר
ה' במציבה הלך אחר זקנה והיכא דחכם הוא מופלג בחכמה והוקן אינו מופלג בוקנה ככ"מ
והדוקן הוא מופלג בוקנה והחכם אינו מופלג בחכמה בכל מקום הלך אחר זקנה ואיילו
שהבחוור חכם יותר ממנו. והיכא דלא מופלג אל' בחכמה ולא האי בוקנה נראה בעיני
אשי' והוא דמופלג בחכמה הוא דמופלג בוקנה דהיכא דהו' תרוייהו מופלגין הולכין בישיבה
דהיכא דלא הו' תרוייהו מופלגין לא האי ולא האי הולכין בכל מקום אחר אחד מהן ומופלג
והדוקן דשביל שהבחוור חכם קצת יותר ממנו אין לנו לבייש את המוסר והחכם אינו בוש
קנתו חולקין לו כבוד: **שקולות היו**. ולכן פעמים שהקדים זו לזו ופעמים איפכא כדדרשינן
הוא משה ואהרן מלמד ששקולין היו ולא תסייעיה לר' אחי: **וסהיינה**. מיותר הוא דמצי'
ה' **והוא**. אע"פ ששאר בת יורשת נחלה נאסרה: **על עובד**. ואינה מזכות עשה: **אמור אליהם**
יעבש אל הקדשים אשר יקדישו בני ישראל לה' וטומאתו עליו: **אמור אליהם**. היינו לאותן
ומכאן תלמודא לשאר מצוות האמורות בתורה סתם שאמרו בין לאבות בין לדורות הבאין: **וכל**
לקמייה אבל לדורות הבאין לומר איסור הסבת נחלה: **נלטו בנים**. מצוות התלויות בארץ
או שחלה ופיאה וכן הדין: **הולך לומר לאבות והולך לומר לבנים**. שאם נבחר סתם הלא
אלו היה באבות מדלא כתב כי תבואו כדכתב בשאר מצוות האמורות לבנים אי נמי הוי ילפינן
וחומר מאח' ממצוות המפורשות לבנים או לאבות והוי אוקיימנא ליה באתת מהן להכי כתיבי
ות הסתומות שנהגות בין צבנים בין באבות עד שיפרט לך הכתוב כי תבואו או יתבוא
לקמן: **לכר מצבות ללפחד**. דהאי וכל בת יורשת נחלה לאו אצנות ללפחד קאי דהא גלי
ס: **מאי משמע**. דהאי קרא לא משמעני אלא באותו הדור: **זה הדבר**. אשר זיה ה' לבנות
הוא האי זה לאו אצנות ללפחד קאי אלא אוכל בת יורשת נחלה דכתיב בחריה ולא תסב
חוק. זה הדבר אשר זיה ה' איש איש מצבי ישראל אשר ישמע שור או כבש או עז
וטי חוד אלא אותו דור כלבד: **שאי הסם**. דכתיב חותמת עולם תהיה זאת להם לדורותם:

מכ

מסורת הש"ס

(א) סוטה יב, (ב) לקמן קכג;
(ג) יצימות עמח, (ד) [לקמן
קכא, תענית ל:]; (ה) [בראשית
מז,]; (ו) [שם טו,]; (ז) [שם כא,];
(ח) [שם כה,]; (ט) [שם מז,];
(י) [שם טו,]; (כ) [שמות ו,];
(ל) [שם, (מ) [שם,]; (נ) [שם ו,];
(ס) [שם טו,]; (ע) [ללא נמצא בכל
ש"ס אלף בתוספתא סוף
כריתות],

תורה אור השלם

וְשֵׁם אִשֶּׁת עֲמֶרְם יוֹחָבֵד
אֵת בְּנוֹ לִי אֲשֶׁר יִלְדָה אֵת
הַלֵּלוּ בְּמִקְרָא וּתְלֵד
לְעַמֶּרְם בְּאֶרֶץ וְאֵת
מִשְׁהָ וְאֵת מִרְיָם אֲחֹתָם:
כִּמְדָּר כֹּט כֹּט
וְיִלְךְ אִישׁ מִבֵּית לִי וַיִּשָּׂא
אֵת בְּנוֹ לִי:
כִּשְׁמוֹת אֵם
כִּשְׁמוֹשֵׁי עֲקֶרֶת הָיָה אִם
רְבָנִים מִמֶּנּוּ הַלֵּלוּ יְהִי:
תְּהִלַּת קִיט
וְתוֹהִיָּה מִתְּהִיָּה הַרְיָה
הַתְּלֵדָה וּמִזְכֵּל וְנֶעֱמָ בְּנוֹת
לְבָרְכָה לְבָרְכָה
כִּמְדָּר לֹא יִדְרִי
נְלָשִׁים:
וְהַרְיָה אִשׁ צֹהַר יְהִי
בְּכֻנּוֹת אֶפְרָח לִמְרוֹשׁ לְשׁוֹב
לְבַעֲיָהֶם הַרְיָה לְנָשִׁים
לְמַשְׁחַת מִשָּׁה אֲבִיהֶם
הַרְיָה לְנָשִׁים:

מבדור לו
אמר אלהם
כל איש אשר יקרב
ורקבם אל הקרשים אשר
קדשו בני ישראל
למקדשם ונתתם
תקפתם זהווא מלפני אני
ויקרא ב
ועל בתי ירשת
המטות בני ישראל
אביהם מממשפחת
משה למען ירשו
הנחלה בני ישראל
איש חלת
מבדור לו
אמרת
דבר אל אחור
בני ישראל ואמרת
אליהם על זה
הדבר אשר איה
לאלהם
ויקרא ב
ולא יקבדו שר
ותיהם לשעירים
אשר עשו
בני ישראל
ותיהם חקת עולם
ותיהם ואת
לכם וידעו
ויקרא ב

הנהגות הב"ח

(א) רשב"ם ד"ה אשר
לדה וכו' שנה אלא כל
מן: (ב) ד"ה צמקיה וכו'
ונישואין כבנות צלפחד
הס"ד:

מוסף רש"י

[illegible]